16.1.2019

Dnro:
1438/04/2018
(Viestintävirasto)

Liikenne- ja viestintävaliokunta
LiV@eduskunta.fi

Asiantuntijapyyntö HE 264/2018 vp, to 17.1.2019

Liikenne- ja viestintäviraston lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä luottamuspalveluista annetun lain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta

Liikenne- ja viestintävaliokunta on pyytänyt Viestintävirastolta ja Liikenteen turvallisuusvirasto Trafilta lausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä luottamuspalveluista annetun lain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta. Esityksellä selkeytettäisiin vahvan sähköisen tunnistamisen palveluntarjoajien muodostaman luottamusverkoston toimintaa. Esityksellä säädettäisiin lisäksi nykyistä alemmasta tunnistustapahtuman välittämisen enimmäishinnasta. Niin kutsutun ensitunnistamisen ketjuttamisen enimmäishintasääntely muutettaisiin kahden vuoden määräajaksi vastaamaan tunnistustapahtuman hinnoittelua luottamusverkostossa ja sitä koskevaa vastuusääntelyä selkeytettäisiin.

Liikenne- ja viestintäviraston (Traficom) Kyberturvallisuuskeskus kiittää mahdollisuudesta lausua asiasta. Traficom kannattaa hallituksen esitystä. Traficom jakaa hallituksen esityksessä esille tuodut näkemykset luottamusverkoston toimintaa koskevista ongelmista ja pitää esitettyjä muutoksia tarpeellisina tunnistuspalveluiden markkinoiden kilpailun ja luottamusverkoston toteutumisen edistämiseksi. Esitys selventäisi tunnistusvälineen tarjoajien velvoitteita tukkutasolla tunnistuspalvelun käyttöoikeuden tarjoamisessa ja loisi perusteet tukkutarjontavelvoitteiden tehokkaammalle valvonnalle. Esityksellä selvennettäisiin myös useita luottamusverkoston sopimusten aikaansaamista hidastaneita tulkintaongelmia.

Tunnistuspalvelun käyttöoikeuden luovutusvelvollisuus ja toimitusehdot

Traficom pitää hyvänä ratkaisuna, että luottamusverkoston toiminta perustuisi jatkossakin kahdenvälisiin sopimuksiin ja enimmäishintaan, josta voisi poiketa alaspäin.

Traficom pitää erittäin tervetulleena sitä, että esityksen 12 a ja 12 b §:ssä säädettäisiin toimitusehtojen julkaisun velvoite ja velvoite antaa käyttöoikeus säädetyssä ajassa. Tämän voidaan arvioida vähentävän merkittävästi sopimusneuvottelujen viipymisestä johtuvia viivästyksiä sopimusten syntymisessä sillä edellytyksellä, että julkaistut toimitusehdot ovat välityspal-

veluiden tarjoajien kannalta hyväksyttävissä. Toimitusehtojen julkaisemisen voidaan arvioida edistävän sopimusneuvottelujen kannalta ehtojen tasapuolisuutta ja helpottavan valvontatoimintaa, kun ehdot ovat kaikkien toimijoiden tasapuolisesti saatavilla.

Luottamusverkoston hintasääntely

Traficom pitää perusteltuna, että esityksellä alennettaisiin nykyisin laissa säädettyä tunnistuspalvelun käyttöoikeudesta välitystoiminnassa maksettavaa 10 sentin enimmäiskorvausta. Tätä enimmäiskorvausta eli enimmäistukkuhintaa voidaan pitää korkeana suhteessa siihen, että tunnistusvälineiden tarjoajat ovat kyenneet tarjoamaan asiointipalveluille koko tunnistuspalvelun käyttöoikeutta tätä huomattavasti alemmillakin vähittäishinnoilla.

Ehdotetut muutokset selkeyttäisivät lisäksi useita hintasääntelyn soveltamisessa esille nousseita epäselvyyksiä ja olisivat siten erittäin tervetulleita.

Vahingonkorvausvastuun sääntelystä

Traficomin havaintojen perusteella keskeinen sopimusneuvotteluita monimutkaistanut tekijä on ollut korvausvastuun epäselväksi koettu sisältö ja korvausvastuuseen liittyvien sopimusehtojen neuvottelu. Luottamusverkoston nelikulmamallissa (käyttäjä – tunnistusvälineen tarjoaja – tunnistusvälityspalvelu – asiointipalvelu) on mahdollisessa vahinkotilanteessa useita eri henkilösuhteita, joista osa on sopimussuhteita ja osa ei. Vastuista ei säädetä tunnistuslaissa lukuun ottamatta tunnistusvälineen haltijan vastuunrajoitusta oikeudettomasta käytöstä, joten sovellettavaksi voivat siten tulla yleiset sopimusoikeudelliset periaatteet tai vahingonkorvauslaki.

Esityksellä säädettäisiin velvoite tarjota tunnistuspalvelun käyttöoikeutta kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin, mikä koskee myös vastuuehtoja. Traficom pitää tätä hyvänä muutoksena, mutta toteaa, että yleisluonteinen velvoite ei vielä luo perustaa ratkaista sopimusehtojen sisältöä eri vahinkotilanteissa ja -suhteissa. Traficom pitää tämän osalta kuitenkin hyvänä, että esityksessä on tunnistettu tarve tarkastella vastuukysymyksiä erillisessä hankkeessa.

Muut muutosesitykset

Traficom kannattaa myös muita esitettyjä muutoksia. Lain 16 §:ään ehdotettavat muutokset edistäisivät viestintää häiriö- ja uhkatilanteissa, ja 18 §:ään ehdotettavat muutokset selkeyttäisivät käyttörajoitusten asettamista tunnistusvälineille.

Liite. Kaaviokuva vahvan sähköisen tunnistamisen palveluketjusta

